Openbaar Zaaknummer: Z/26/381512

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Uitvoerings- Handhavingsstrategie VTH 2026-2030 gemeente Wijchen

Collegedatum: 6 oktober 2026

Kernboodschap
Op 17 december 2024 stelde de gemeenteraad beleidskaders vast waarbinnen het college VTH-beleid kon maken. We informeren de gemeenteraad over de Uitvoerings-Handhavingsstrategie VTH 2026-2030 gemeente Wijchen (UHS) en hoe we zijn omgegaan met de wensen bedenkingen (moties) op het eerste deel van de UHS.

De UHS beschrijft de stappen die het college van burgemeester en wethouders maakt om cyclisch en planmatig te werken in de toekomst. Dit moet sinds 1 januari 2024. De Omgevingswet trad toen in werking en verplichte dat taken voor Vergunningverlening (V), Toezicht (T) en Handhaving (H), samen VTH, cyclisch en planmatig worden uitgevoerd. In de gemeente Wijchen werken we nog niet zo. We voldoen dus niet aan de wetgeving.

In maart 2021 zijn vanuit het rekenkameronderzoek DoeMee Toezicht en handhaving Openbare Orde en Veiligheid aanbevelingen gedaan. Daarna stelde het college begin 2022 het Uitvoeringsprogramma VT&H 2022 Gemeente Wijchen vast. Eind 2022 stelde het college het VTH-beleid regio Nijmegen vast. Beide beleidsstukken zijn verouderd en voldoen niet meer aan de wettelijke eisen. Daarom is nieuw beleid nodig, dat is de UHS.

De UHS bestaat uit twee delen. Het eerste deel is een strategisch deel waarin de basis wordt gelegd om cyclisch en planmatig te werken.

Het tweede deel, de bijlagebundel, beschrijft hoe we nu onze VTH-taken nu uitvoeren met daaraan gerelateerde bijlagen. De huidige werkwijze en werkprocessen voor VTH uit het omgevingsrecht, de APV en bijzondere wetten zijn hierin beschreven. Gerelateerd aan de uitvoering bevat de bijlagebundel ook een procesplaat voor de handhaving, een schematische weergave voor de inrichting van het VTH-proces en andere aan de uitvoering gerelateerde richtlijnen.

In oktober 2026 heeft het college de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie VTH 2026-2030 vastgesteld, waarin de door de gemeenteraad vastgestelde beleidskaders en verschillende wensen en bedenkingen uit aangenomen moties zijn verwerkt. Met deze informatienota informeren wij de gemeenteraad over de vervolgstappen die voortvloeien uit de strategie. In dat kader wordt uitvoering gegeven aan de motie Basis op orde VTH door middel van een benchmarkonderzoek naar de VTH-organisatie. Voor de uitvoering van dit onderzoek en de opstart van de opvolging van de onderzoeksresultaten is in de begroting 2027 € 25.000 opgenomen.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
15-02-2022	Uitvoeringsprogramma VT&H 2022 Gemeente Wijchen
20-10-2022	Strategisch kompas de kracht van Wijchen
20-12-2022	Regiobeleid Nijmegen
30-03-2023	Integraal Veiligheidsplan Tweestromenland 2023-2026
07-11-2023	Startnotitie VTH (informatienota)
06-02-2024	Omgevingsvisie Wijchen
25-02-2025	Milieu VTH-UP en werkplan Wijchen
17-12-2024	Beleidskaders vastgesteld door de gemeenteraad van Wijchen
17-12-2024	Motie Wensen en bedenkingen VTH-beleid, ID 596

Toelichting
De Uitvoerings- en Handhavingsstrategie VTH 2026-2030 vormt het strategische kader voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. In de strategie zijn de door de gemeenteraad vastgestelde beleidskaders en verschillende wensen en bedenkingen uit aangenomen moties verwerkt. Daarbij zijn ook de uitgangspunten uit de motie (wensen en bedenkingen) Afspraak is afspraak verwerkt, onder meer ten aanzien van toezicht op vergunningvoorschriften, registratie van meldingen en bestuurlijke rapportage. Als vervolg op de vastgestelde strategie worden in 2027 onder meer een risico- en gebiedsanalyse, een toets aan de Kwaliteitscriteria 3.0 en een benchmarkonderzoek uitgevoerd. Het benchmarkonderzoek vloeit voort uit de motie (wensen en bedenkingen) Basis op orde VTH en biedt inzicht in de capaciteit, kwaliteit en toekomstbestendigheid van de VTH-organisatie.

Een goed systeem voor VTH is belangrijk voor een veilige en prettige leefomgeving. De taken binnen VTH gaan over Bouwen, Reclame, Inritten, Kappen en Slopen, samen BRIKS. De milieu VTH-taken worden uitgevoerd de omgevingsdienst regio Nijmegen (ODRN). Met de UHS zetten we de eerste stap om dit goed te regelen. Niet alleen voor ons, maar ook voor onze partners die ook VTH-taken uitvoeren.

De UHS beschrijft dat we in de beleidsperiode 2026-2030 de basis leggen om cyclisch en planmatig te werken. Dit houdt in ieder geval in dat VTH structureel een plek krijgt op de begroting van de gemeente Wijchen om onderzoeken uit te voeren. Deze onderzoeken zijn bijvoorbeeld nodig om lokale omgevingsrisico's in kaart te brengen.

Een jaarlijks uitvoeringsprogramma beschrijft of we het beschikbare geld en de formatie verdelen om de strategie uit te voeren. Voor 2026 hebben we dit uitvoeringsprogramma niet. Dit betekent niet dat we niks doen. We blijven ons inzetten op de al gestarte projecten en de wettelijke taken die we hebben.

In de UHS staat ook dat we werken aan de uniforme kwaliteit de VTH-taken die we uitvoeren. Dit betekent dat we willen werken aan een verordening over de kwaliteit van VTH. Dit is belangrijk om de kwaliteit van het werk te bewaken. De Kwaliteitscriteria 3.0 voor Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving zijn landelijke afspraken over hoe VTH op een goede en professionele manier uitgevoerd wordt. Ze zijn opgesteld door onder andere de VNG en gelden vanaf 1 januari 2025. De verordening zorgt ervoor dat we deze kwaliteitscriteria vaststellen, werken op een vaste en duidelijke manier, doelen stellen voor ons werk, werkprocessen goed organiseren en rapporteren over hoe we ons werk doen en hoe goed dat gaat.

De bijlagebundel is het tweede deel van de UHS. Dit is een uitvoerend deel waarin staat hoe we onze taken nu uitvoeren. De huidige werkwijze en werkprocessen voor VTH uit het omgevingsrecht, de APV en bijzondere wetten zijn hierin beschreven. Gerelateerd aan de uitvoering bevat de bijlagebundel ook een procesplaat voor de handhaving, een schematische weergave voor de inrichting van het VTH-proces en andere aan de uitvoering gerelateerde richtlijnen.

De door de gemeenteraad vastgestelde beleidskaders en de aangenomen moties (wensen en bedenkingen) zijn verwerkt in de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie VTH 2026-2030. Daarbij zijn de uitgangspunten risicogericht werken, overlast en het principe "afspraak is afspraak" opgenomen als richtinggevende kaders voor de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Daarnaast is in de strategie vastgelegd dat in 2026 een risico- en gebiedsanalyse wordt uitgevoerd, dat de organisatie wordt getoetst aan de Kwaliteitscriteria 3.0 en dat de uitvoering periodiek wordt gemonitord en gerapporteerd. Tevens sluit de strategie aan bij de uitgangspunten uit de motie (wensen en bedenkingen) "Afspraak is afspraak". Toezicht op vergunningvoorschriften blijft een prioriteit. Meldingen worden geregistreerd en betrokken bij de prioritering van toezicht en handhaving. Wanneer veel meldingen over een onderwerp binnenkomen, kan dit aanleiding zijn om prioriteiten te wijzigen of een onderwerp projectmatig op te pakken. De gemeenteraad wordt periodiek geïnformeerd over meldingen, doorlooptijden en relevante ontwikkelingen.

Gevolgen
Met de vaststelling van de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie VTH 2026-2030 is invulling gegeven aan een belangrijk deel van de door de gemeenteraad geuite wensen en bedenkingen. Een van de aandachtspunten daarbij betreft het verkrijgen van inzicht in de mate waarin de huidige organisatie, capaciteit en werkwijzen aansluiten bij de opgaven en ambities op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Het benchmarkonderzoek vloeit voort uit de motie (wensen en bedenkingen) Basis op orde VTH en biedt hiervoor een objectieve basis. De uitkomsten vormen een belangrijk hulpmiddel voor de verdere doorontwikkeling van de organisatie en voor eventuele toekomstige bestuurlijke en financiële afwegingen. Voor de uitvoering van het

benchmarkonderzoek en de opstart van de opvolging van de onderzoeksresultaten is in de begroting 2027 een bedrag van € 25.000 opgenomen.

Communicatie
N.v.t.

Uitvoering of Vervolgstappen
Met de vaststelling van de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie VTH 2026-2030 is de strategische basis voor vergunningverlening, toezicht en handhaving gelegd. De komende periode staat in het teken van de verdere uitwerking van de strategie en de uitvoering van de daarin opgenomen ontwikkelopgaven.

In 2027 wordt uitvoering gegeven aan de in de strategie opgenomen ontwikkelopgaven, waaronder een benchmarkonderzoek naar de inrichting, capaciteit en kwaliteit van de VTH-organisatie. De resultaten van het onderzoek worden betrokken bij de verdere ontwikkeling van de VTH-organisatie en de uitwerking van toekomstige uitvoeringsprogramma's. De gemeenteraad wordt geïnformeerd over de onderzoeksresultaten en eventuele vervolgstappen.

Geheimhouding:
N.v.t.